

HANKESUUNNITELMA

KANSAINVÄLISTYVÄ YLÄ-PIRKANMAA

HAKIJA: Maaseudun kehittämissyhdistys PoKo ry

TAUSTAA

PoKo ry on toteuttanut kansainvälistä yhteistyöhanketta kahden saksalaisen toimintaryhmän kanssa 31.8.2010 lähtien. Perustan tälle kv-yhteistyölle luo toukokuussa 2010 tehty yhteistyösopimus toimintaryhmien välillä. Yhteistyö saksalaisten kanssa on käynnistynyt erittäin hyvin ja yhteistyön puitteissa on syntynyt jo konkreettisia uusia verkostoja ja hankkeita alueiden välille.

Joulukuun 2010 ja helmikuun 2012 välillä on järjestetty neljä workshopia matkailu- ja koulutustoimijoille sekä maa- ja kotitalousnaisille. Ensisijaisesti workshoppeissa tuotiin saman alan toimijat molemmista maista yhteen ja aikaansaatiin näin suunnitelmia yhteistyölle yli rajojen. Erityisesti koulutuspuolella toimijoiden itsenäinen yhteistyö on käynnistynyt jo hankkeen aikana. Workshopien lisäksi toimijat ovat osallistuneet sekä Suomessa että Saksassa erilaisiin tapahtumiin, markkinoille ja messuille. Workshoppeissa ja tapahtumiin osallistumisen kautta luodut kontaktit ovat aikaansaaneeet jo oman itsenäisen yrittäjäverkoston. Hankkeen aikana yhteistyölle tehtiin myös oma kotisivu www.fin-ger-net.eu, mikä toimii kaksikielisesti informaatiofoorumina yhteistyön toimenpiteistä ja tuloksista. Sivussa on potentiaalia toimia myös laajemman verkoston kohtaamispaikkana.

Tämän ensimmäisen kv-hankkeen myötä PoKo ry:lle on syntynyt eläviä yhteistyökumppaneita ja se on löytänyt oman jalansijansa kansainvälisessä Leader-toiminnassa ja -kentässä. Kansainvälinen Leader-toiminta on saavuttanut paikallisia toimijoita ja tarjonnut heille mahdollisuuksia kansainvälistymiseen. Toimintaryhmän tarjoamat mahdollisuudet kansainvälistymisessä on tiedostettu alueella ja työ on herättänyt runsaasti kiinnostusta.

TARVE

Näiden aikaansaatuisten kansainvälisten suhteiden hyödyntäminen myös jatkossa paikallisten toimijoiden eduksi vaatii koordinaatiota ja työn jatkamista siitä mihin on jo päästy. Työpanosta tarvitaan saatujen kokemusten edelleen levittämiseen, olemassa olevien yhteyksien jatkohyödyntämiseen ja uusien luomiseen. Yhteistyöhankke on aikaansaanut aihioita uusille kansainvälisille hankkeille, joiden toteutumista tulee tukea ja ohjata. Toimintaryhmälle täytyy luoda mahdollisuus olla osana laajempaa kansainvälistä toimintaryhmien verkostoa.

Yhteistyösopimusten tekeminen vaatii osaamista ja aktiivisuutta ja paikalliset toimijat tarvitsevat apua partnereiden etsimisessä sekä heihin tutustumisessa. Vireillä olevien hankeideoiden jalostaminen nostaa Ylä-Pirkanmaan paikallisten toimijoiden osaamista, kulttuuria ja viestintää kansainväliselle tasolle.

TAVOITTEET

Hankkeen tavoite on tarjota PoKo ry:n toiminta-alueen ruohonjuuritason toimijoille monipuolisesti käyttöön kansainvälisyyden tarjoamat avut maaseudun kehittämiseen, sen elinvoimaisena pitämiseen sekä tuomaan esille kulttuuriperinteet maaseudulla, joista ollaan kansainvälisestikin kiinnostuneita. Kv-koordinaattorin, tämän hankkeen ja aikaisemman hankkeen toimenpiteiden ansiosta madalletaan paikallisen toimijan kynnyksestä uskaltautua kansainväliseen yhteistyöhön. Tarjotaan olemassa olevia yhteyksiä ja mahdollisuuksia sekä yksityisen että julkisen puolen toimijoille, jolloin PoKo ry. palvelee ja verkottaa sekä ruohonjuuritasoa että muita toimijoita.

PoKo ry elävöittää ja rikastuttaa paikallisen maaseudun toimintaa välittömästi rahoittamalla kv-hankkeita, mutta se myös välillisesti edistää mm. alueen yrittäjien palveluiden kehittämistä. Mitä

useampi kv-vieras alueella vierailee sitä enemmän tietoisuus ja kiinnostus Ylä-Pirkanmaan aluetta kohtaan kasvaa. Kansainväliset kontaktit tukevat myös alueemme matkailun kehittymistä.

TOIMENPITEET

Hankkeelle palkataan työntekijäksi kansainvälisten asioiden koordinaattori, jonka toimenkuvaan kuuluu vastata hankkeen käytännön toteuttamisesta.

1. Yhteistyö saksalaisten toimintaryhmien kanssa

Edeltäjähankkeen aikana on saatu PoKo ry:n ja saksalaisten toimintaryhmien LAG Hunsrück:in ja LAG Oberes Mittelrheintal:in välille käynnistettyä toimiva ja dynaaminen yhteistyö. Tämän yhteistyön jatkuva kehittäminen ja sen kautta syntyvien uusien hankeideoiden koordinointi on tärkein osa-alue kv-koordinaattorin työssä. Toimintatapana jatketaan workshopien järjestämistä kohderyhmien keskeisille henkilöille tietyn teeman ympäriltä tavoitteena itsenäisen yhteistyön käynnistäminen. Kustannusarvioon varataan kohderyhmien asiantuntijoiden sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden matkakuluja Ely-keskuksen ennalta hyväksymän matkasuunnitelman mukaan. Edeltävän hankkeen aikana on koettu, että tapaamisissa ja workshoppeissa tarvitaan ajoittain kv-koordinaattorin lisäksi asiantuntija-apua. Toimintaryhmien toiminnanjohtajista ja hankekoordinaattoreista koostuvalle ohjausryhmälle varataan lisäksi mahdollisuus tapaamisiin myös workshopien ulkopuolelle valmistelevia ja strategisia päätöksiä varten.

a. Yhteistyön koordinointi

Hankkeen yhteistyökielenä on saksa ja kv-koordinaattori toimii PoKo ry:n osalta mm. tulkkina sekä Suomessa että Saksassa järjestettävissä tapaamisissa ja workshoppeissa, hoitaa tapaamisiin liittyvän raportoinnin ja valmistelut suomeksi ja saksaksi sekä huolehtii muista yhteistyölle tärkeistä käännöstoista. Saksalaisten toimintaryhmien kanssa on voimassa oleva yhteistyösopimus.

b. Maa- ja kotitalousnaiset

Edellisen KV-hankkeen aikana käytiin keskustelua yhteistyön aikaansaamiseksi saksalaisten ja suomalaisten maa- ja kotitalousnaisten välille. ProAgrian Pirkanmaan maa- ja kotitalousnaisten kanssa on käyty näiden keskustelujen pohjalta neuvotteluja kansainvälisen hankkeen hakemisesta ja käynnistämisestä. Hankkeen rakentumista ja käynnistymistä tukemaan järjestetään maa- ja kotitalousnaisille opintomatka Saksaan keväällä 2012. Pirkanmaan maa- ja kotitalousnaiset aktivoivat jäseniään ottamaan matkaan osaa. Osallistujien omavastuuosuus matkakustannuksista on 50%. Mahdollisen maa- ja kotitalousnaisten välille käynnistyvän kv-hankkeen koordinointi ja toimijoiden tukeminen on kv-koordinaattorin tehtävä.

c. uudet hankeideat

Varsinkin LAG Oberes Mittelrhein-toimintaryhmällä on toistuvasti kansainvälisiä Leader-hankkeita käynnissä, joihin alueemme toimijoilla olisi myös mahdollisuus ja toive osallistua. Näiden hankkeiden tuomia mahdollisuuksia pitäisi pystyä paremmin tarjoamaan alueemme toimijoille. Uusien hankkeiden kehittämiseen voisi tehdä esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä:

- i. Verrataan toimenpiteitä väestörakenteen muutoksen aiheuttamien haasteiden vastaamisessa*
- ii. Elämä maalla kannattaa! – Toimenpiteitä lasten ja nuorten innostamiseen maalla asumiseen ja toimimiseen*
- iii. Yritys- ja talousyhteyksien edistäminen kumppanialueiden välillä ja tuotteiden markkinalanseerausten parantaminen*
- iv. Maaseudun talouden monipuolistaminen ja uusien tulonlähteiden luominen maaseudulle*
- v. Lähituotteiden markkinoinnin mahdollisuuksien selvittäminen*
- vi. Sosiaalisten ryhmien (esim. VPK, urheiluseurat, nuorisojärjestöt) vuorovaikutuksen edistäminen*

d. aluemarkkinointi

Molemmat saksalaiset toimintaryhmät toimivat osana laajempaa organisaatiota ja verkostoa omalla alueellaan, mikä mahdollistaa osallistumisen erilaisiin tapahtumiin ja messuille. Yhteistyön ja olemassa olevien kontaktien avulla Ylä-Pirkanmaan yrittäjillä on jatkossakin mahdollisuus markkinointitoimenpiteisiin Saksassa osallistumalla messuille tai muihin myynti- ja markkinointitapahtumiin. Pääsääntöisesti yrittäjät vastaavat omista matka- ja messu- tms. kustannuksistaan. Hankkeessa varataan mahdollisuus tukea yhteisten osastojen aikaansaantia (esim. rahdit, messujulkaisut, yleiset osaston rakentamiskulut). Koko alueen matkailumarkkinointiin käytetään Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen tuottamaa alue-esitettä päivittyksineen ja PoKo ry:n teettämää mainoslakanaa.

e. à la région

Saksan yhteistyöalueella järjestetään joka toinen vuosi gourmet-festivaali à la région, joka kerää yhteen alueen ravintoloitsijat, viininviljelijät ja tuottajat. Kesäkuussa 2011 Ylä-Pirkanmaa oli kyseisessä tilaisuudessa edustettuna elämyspalveluyrittäjän kanssa. Olisi toivottavaa, että myös kesäkuussa 2013 järjestettävillä festivaaleilla alueemme olisi edustettuna joko ravintoloitsijan tai muun toimijan myötä. Kv-koordinaattori etsii sopivan osallistujan ja avustaa käytännön järjestelyissä. Toimijan vastuulla ja maksettavana ovat matkat Saksaan, työryhmän kasaaminen ja heidän työpanoksensa. Osallistumismaksu tapahtumaan maksetaan hankkeesta.

f. fin-ger-net

Kansainväliselle yhteistyölle on tehty edellisen hankkeen aikana omat kotisivut www.fin-ger-net.eu, joiden suomenkielisen osion päivittäminen tapahtuu kv-koordinaattorin toimesta. Sivujen sisältöä laajennetaan ja rakennetaan mm. verkostoitumissivu matkailuyrittäjille. Tavoitteena on saada sivuista yhteistyön tärkein vuorovaikutuksen foorumi ja markkinapaikka tuotteiden ja palveluiden markkinoinnin edistämiseen alueiden välillä.

2. Toimijoiden aktivointi

PoKo ry:n toiminta-alueella ei vielä ole kunnolla tiedostettu toimintaryhmän roolia kansainvälisenä toimijana ja alueella on paljon toimijoita, jotka voivat hyödyntää ja hyötyä PoKo ry:n kansainvälisestä verkostosta. Toimijoita tulee aktivoida ensisijaisesti yhteistyöhön saksalaisten toimijoiden kanssa ja toissijaisesti selvittää mistä muusta Euroopan maasta tai alueesta toimijoille voisi löytyä kansainvälinen kumppani.

a. synergia Käy kylässä-hankkeen kanssa

Läheinen yhteistyö kylien ja matkailun kehittämiseen keskittyneen ”Käy kylässä”-hankkeen kanssa, niin että molemmat hyödyntävät toisiaan, eikä synny päällekkäisyyttä. Kansainvälisyys on yksi lisäarvo kylien kehittämisessä ja luonnollinen seuraava askel kyseiselle hankkeelle. Kartoitetaan yhteistyössä hankevetäjän kanssa kyläyhdistysten kiinnostus, mahdollisuudet ja tarpeet kansainvälistymiseen. Suunnitellaan hankkeen aikana aikaansaatuisten tulosten jatkokäyttö.

b. hyödynnetään jo valmiit verkostot ja yhteydet

Yhteistyötä jatketaan hyväksi havaittujen kansainvälisten partnereiden kanssa. Hyödynnetään myös muiden kv-hankkeiden alueellemme tuomat kansainväliset vieraat etsimällä heille uusia yhteistyösuhteita.

c. kansainvälisten verkostojen kehittäminen yhteistyössä ammattikorkeakoulun kanssa

TAMK:in Virtain yksikössä on rakennettu kansainvälisiä suhteita jo pidemmän aikaa sekä vaihto-oppilaiden että kansainvälisten intensiiviohjelmien muodossa. Tavoitteena on järjestää konferenssi Virroilla kaikille entisille PIRAMKin ja TAMKIn ulkomaalaisille opiskelijoille, intensiiviohjelmiin osallistuneille opiskelijoille sekä heidän perheilleen. Opettajat Virroilla vastaavat käytännön toteutuksesta ja ohjelmasta. Konferenssin osallistujat maksavat vierailunsa Virroille itse ja majoittuvat Marttisen matkailukeskukseen. Tämän konferenssin avulla laajennamme omaa kansainvälistä verkostoaamme, saamme alueellemme kansainvälistä

näkyvyyttä ja suuren ryhmän ulkomaalaisia matkailijoita. Hankkeen tavoitteena ja työtehtävänä on olla mukana käynnistämässä itsenäistä toistuvaa tapaamista esim. joka toinen vuosi.

d. aktivoidaan uusia toimijoita mukaan

Hankkeen avulla lisätään toimijoiden tietämystä kansainvälisestä toiminnasta sekä tuetaan toimijoiden kansainvälistä verkostoitumista. Tavoitteena on saada aikaan pysyviä kontakteja toimijoiden kesken. Hankkeen rooli on yhteistyön käynnistämisessä ja ohjaamisessa alkutaipaleella.

i. Kunnat ja niiden ystävyyskunnat

Paikallisten toimijoiden tueksi on hyvä saada myös kunnat mukaan toimintaan. Monissa Euroopan maissa kunnanjohtajat ja pormestarit ovat monesti mukana vierailuissa toimien mm. isäntinä illallisilla. Kunnilla on omia ystävyyskuntia ja on hyvä selvittää toimiiko ystävyyskuntien alueella toimintaryhmiä ja voivatko nämä tahot toimia yhteistyössä, joten saadaan monen tason toimijoita mukaan myös ystävyystoimintaan. Näin kunnatkin saavat ruohonjuuritason toiminnasta uutta pontta ystävyyskunta- / ystävyyskaupunkitoimintaansa.

ii. Oppilaitokset

Koulujen välinen yhteistyö saatiin jo hyvin käyntiin edellisen hankkeen aikana ja eurooppalaista yhteistyöverkosta tulisi käyttää jatkossakin koulujen verkostoitumiseen. Koulumaailmassa on olemassa omat tukimahdollisuutensa ja hankkeen tehtävä onkin saada ensimmäiset kontaktit koulujen välille aikaan. Varsinkin Saksassa oleva yhteistyöverkosto tarjoaa myös mahdollisuuksia ammattiopiskelijoiden työharjoitteluun.

iii. Urheiluseurat, nuorisotyötä tekevät järjestöt, tuottajajärjestöt, VPK ja muut yhdistykset

Alueemme aktiivinen seura- ja järjestötoiminta kartoitetaan ja tutkitaan onko kansainvälistyminen kiinnostavaa ja tarpeellista tai onko toimijoilla jo olemassa olevia kontakteja Eurooppaan.

3. Avustaminen ja neuvonta kv-hankkeiden käynnistämisessä

a. partnereiden etsiminen

Kv-koordinaattori auttaa partnerin etsimisessä hyödyntämällä jo valmiita yhteyksiä tai laittamalla partnerihaun verkostoyksikön kautta sekä komission ylläpitämään partnerihakukantaan.

b. opintomatkojen järjestäminen toimijoille erityisalueittain

Kun partneri on löydetty ja yhteisestä intressistä sovittu on tarpeen tavata partneri. Hanke mahdollistaa tutustumisen partneriin sekä heidän toimintaansa opintomatkojen avulla. Opintomatkan vastaanottavana tahona on kuitenkin aina toimintaryhmä, joten matkalla on oltava mukana toimintaryhmän edustaja ja näin ollen luonnollinen opintomatkan järjestäjä taho onkin toimintaryhmä. Tämän hankkeen opintomatkat korvaavat hakijoiden esiselvityshankkeiden tarpeita. Toimintaryhmät ympäri Eurooppaa ovat kiinnostuneita yhteistyöstä keskenään. Muualla Euroopassa kansainvälisen hankkeen hakijana toimii itse toimintaryhmä ja sopimuksetkin tehdään toimintaryhmien välillä, joten tärkeää on luoda suhteita ja opintomatkoja muihin toimintaryhmiin. Suomessa ja PoKo ry:n toiminta-alueella on kuitenkin koettu tärkeäksi se, että kv-hankkeissa toteuttaja- ja hakijatahona ovat paikalliset toimijat itse eikä toimintaryhmä. Kv-hankkeiden esiselvityksiä ei pääsääntöisesti tarvitse rahoittaa, kun partnerihaku hoidetaan keskitetysti koordinoitihankkeen kautta. Toimijoiden omavastuu matkakustannuksista on 50%. Opintomatkojen matkasuunnitelmat hyväksytetään etukäteen ELY-keskuksella.

c. sopimusten ja muiden asiakirjojen laatiminen, pyytäminen sekä toimittaminen tarvittaville tahoille

Hankkeen käynnistämisen yhteydessä paikalliset ja kansainväliset viranomaiset vaativat erilaisia asiakirjoja. Kv-yhteistyötaho hyväksyy vain toimintaryhmän allekirjoittamat asiakirjat, ei siis paikallisen toimijan allekirjoittamia. Kv-koordinaattori vastaa kaikkien tarvittavien asiakirjojen kirjoittamisesta ja toimittamisesta oikeille tahoille.

4. Vierailujen järjestäminen kansainvälisille vieraille

Toimintaryhmät ja toimijat muualta EU:n alueelta tekevät opintomatkoja Suomeen, jolloin toimintaryhmän velvollisuus on järjestää heille ohjelmaa ja etsiä tahoja, joista he ovat kiinnostuneita. Vierailun ohjelman yhteydessä pyritään aina löytämään oman alueen toimijoista mahdollisia kumppaneita vieraille ja sitä kautta myös edistämään maaseudun ruohonjuuritason kansainvälistymistä. Eurooppalaisen tavan mukaan isäntä tarjoaa vierailleen ohjelman ja ruokailut juomineen. Nämä menoerät lasketaan kokonaisuudessaan hankkeen kustannuksiksi kun vähintään puolet osallistujista on ulkomaalaisia.

5. Tuotettava materiaali

a. Markkinointimateriaali

PoKo ry:n kotisivujen ulkoasu on päivitetty syksyllä 2011 ja kansainvälisyysosioon tuotetaan jatkuvasti materiaalia, kuten tapahtumailmoituksia, matkakertomuksia ja kuvia vierailuista. Kotisivuille tehdään myös lyhyt esittely englanniksi ja saksaksi. Esitteen sijaan PoKo ry on hankkinut edellisen hankkeen aikana alueelle tyypillisellä järvimaisemalla varustetun mainoslakanan, mitä käytetään jatkossakin kaikissa aluetta markkinoivissa tilaisuuksissa. Esitettä ei tehdä enää näin toimintakauden lopussa, vaan vieraskielinen yhteenveto löytyy kotisivuilta ja kv-koordinaattorilta tapahtumissa ja tapaamisissa tulosteena.

b. Tiedottaminen paikallisille yhteistyökumppaneille sekä medialle

Yhtenä aktivointikeinona on tiedottaminen lehdistön, s-postin, postin ja/tai puhelimen välityksellä paikallisille toimijoille, yhteistyökumppaneille sekä kansainvälisille kumppaneille.

TOTEUTUSAIKA

15.3.2012- 31.03.2014

KUSTANNUKSET JA RAHOITUS

KANSAINVÄLISTYVÄ YLÄ-PIRKANMAA

15.3.2012-31.03.2014

Kustannusarvio

Palkkakulut	78000,00 €	78000,00
Ostopalvelut		7250,00
*rahtikulut, tapahtumakulut Saksassa (messut ym.)	350,00 €	
*osallistumismaksu a la region	900,00 €	
*tiedottaminen	500,00 €	
*käännöstyöt (muut kielet kuin saksa)	500,00 €	
*vieraiden isännöinti (PR); ruokailut	2500,00 €	
*vieraiden isännöinti (PR); ohjelmapalvelut	1000,00 €	
*tapahtumajärjestelyt Suomessa	500,00 €	
*kirjanpito	1000,00 €	
Kotimaan matkakulut		4750,00
*km-korvaukset (n. 5000km x 0,45)	3750,00 €	
*julkiset kulkuneuvot & majoitukset	800,00 €	
*kotimaan pv-rahast	200,00 €	
Ulkomaan matkakulut		31200,00
*koordinaattori:		4400,00 €
*Lennot Saksaan Tre-Hahn-Tre	1075,00 €	
*Lennot muualle Eurooppaan 1 lento á 300,00	300,00 €	
*Majoitusvuorokaudet 25 kpl á 60,00	1500,00 €	
*pv-rahast 25 kpl 61,00	1525,00 €	
*asiantuntijat Workshopit Saksassa:		2200,00 €

*Lennot Saksaan; Tre-Hahn-Tre	640,00 €	
*Majoitusvuorokaudet 16 kpl á 60,00	960,00 €	
*autovuokraus (+ polttoainekust.) ja kuljetukset	600,00 €	
*Ulkomaan matkojen kotimainen matkaosuus		600,00 €
*toimijat, muut osallistujat (omavastuu 50%):		11050,00€
*Lennot Saksaan	3550,00 €	
*Lennot muualle Eurooppaan	2000,00 €	
*Majoitusvuorokaudet 50 kpl á 80,00	4000,00 €	
*autovuokraus (+ polttoainekust.) ja kuljetukset	1500,00 €	
* Opintomatka maa- ja kotitalousnaiset (omavastuu 50%):		12950,00 €
*Lennot Saksaan 35 x à 140.00	4900,00 €	
*Majoitus Saksassa 3 x 35 x à 40.00	4200,00 €	
*Kuljetukset ja ohjelma 35 x à 110.00	3850,00 €	
Vuokrakulut		6600,00
*toimisto 150,00/kk	3600,00 €	
*tapahtumien tilavuokrat	1000,00 €	
*vuokrattava tietokone ja puhelin	2000,00 €	
Toimistokulut (puhelin, tstotarvikkeet)	1600,00 €	1600,00
Kahvitukset ym. pienimuotoiset kulut	700,00 €	700,00
YHTEENSÄ		<u>130 100,00 €</u>

Rahoitussuunitelma

Yksityinen rahoitus 10%, josta	<u>13010,00 €</u>
Matkojen omavastuuosuus	12000,00 €
Yhdistyksen raha	1010,00 €
Leader-tuki 90 %	<u>117090,00 €</u>
KUNNAT	23 418,00 € (20%)
EU	52 690,50 € (45%)
VALTIO	40 981,50 € (35%)
YHTEENSÄ	130 100,00 €

JATKUVUUS

Kv-koordinaattorin avustuksella yhä useammat osaavat ja uskaltavat itsenäisesti uudelleen kansainväliseen yhteistyöhön. Kansainvälisten hankkeiden toteuttamisen jälkeen toimijoille jää pysyviä kansainvälisiä yhteyksiä, joita he voivat hyödyntää myöhemminkin toiminnassaan. Hankkeiden lisäksi PoKo ry:n toiminta-alueen toimijoille on syntynyt runsaasti muita epävirallisia kansainvälisiä yhteyksiä, joita hyödynnetään ilman ulkopuolista erillistä hankerahoitusta. Hankkeen aikana tuotettu materiaali tallentaa kaikki yhteydet ja tapahtuneet toimet myös paikallisen ruohonjuuritason käyttöön tämän päivän tekniikkaa hyödyntäen esim. digikuvat ja internet-sivustot.